

Preek over Johannes 14:16-17

- Neede, 24 mei 2026
- Pinksteren
- Kees van Dusseldorp

Thema: De Trooster is gekomen!

Orde van dienst

orgelspel

NLB 687:1 Wij leven van de wind

mededelingen

votum en groet

Gez 105:1,2,3,9 (GK06) In vuur en vlam zet ons de Geest

verbondsvernieuwing Romeinen 8:4b-17

Psalm 81:1,3,6 (DNP) God is onze kracht!

gebed

lezen: Handelingen 2:1-11; 32-42

Johannes 14:15-26

NLB 675 Geest van hierboven

kindermoment

Opwekking Kids 57 Een vlammetje hier, een vlammetje daar

verkondiging

Psalm 68:2,8 (GK13) 't Rechtvaardig volk, in God verheugd

gebed

collecte

NLB 704:3 Lof, eer en prijs zij God.

Opwekking 347 Ik geloof in God de Vader

zegen

uitleidend orgelspel

Gemeente van Christus,

** het startschot is een feestje

Over krap twee maanden, op dinsdag 21 juli klinkt om vier uur 's morgens het startschot voor de Nijmeegse Vierdaagse. Ook al is dat heel vroeg, ze maken er een feestje van. Mensen staan dan al te trappelen. Journalisten doen verslag. Er worden opnames gemaakt, die we later op de dag kunnen zien. Ik denk dat er muziek is. Er heerst een feestelijke stemming. Die blijft de eerste kilometers nog wel hangen. Van tijd tot tijd, als de wandelaars een dorp binnenkomen, is er opnieuw feest. En aan het einde van de tocht natuurlijk helemaal. Als het Grote Marktplaats weer in zicht komt. Maar al die tussenliggende kilometers. Dan is het niet altijd zo'n feestje. Je krijgt het voor de kiezen. Door kou of warmte, door blaren of kramp. Nee, het gaat er niet om wie het eerste binnenkomt. Maar je wilt wel binnenkomen! Onderweg moet je het hebben van elkaar. Moet je blijven beseffen: waarom deed ik dit ook alweer? Moet je om je heen kijken om te genieten van het mooie van de tocht. En je laten aanmoedigen door helpers van de organisatie.

Op zondagmorgen de 50^e dag na Pasen klonk om negen uur 's morgens het startschot van het tijdperk van de Heilige Geest. Het was een feestje: Hemelse klanken vulden het huis. Nieuw vuur verspreidde zich over de honderdtwintig mensen die daar vol verwachting bij elkaar waren. De Heilige Geest werd over hen uitgestort. Enthousiast begonnen ze aan hun taak: vertellen over Jezus, In allerlei talen God loven. Het trok veel belangstelling: duizenden mensen werden die dag geraakt, kwamen tot aanbidding van Jezus, lieten zich dopen en werden eveneens vervuld met de Heilige Geest. Het Pinksterfeest: het startschot, niet van een vierdaagse wandeling. Maar van een eeuwenlange beweging. Van tijd tot tijd is het opnieuw feest. Worden hemelse tekenen gezien, gehoord en ervaren. Maar de tussenliggende jaren zijn niet altijd een feestje. Je krijgt het voor de kiezen. Tegenwerking en gebrokenheid, oorlogen en ziekten, armoede en welvaart, twijfels en verkeerde beslissingen, verleidingen en slechte verhalen, fouten en egoïsme: het maakt de tocht zwaar. Maar je wilt wel binnenkomen. En de finale meemaken! Onderweg moet je het hebben van elkaar. Moet je blijven beseffen: waarom doe ik dit ook al weer? Moet je om je heen kijken om te genieten van het mooie van de tocht. En je laten aanmoedigen door helpers van de organisatie...

** je bent in de beweging van Jezus

Kun je zo kijken naar je leven als christen? Dat je meedoet aan een tocht? Natuurlijk, jij hebt persoonlijk dat startschot niet meegemaakt. Dat was tweeduizend jaar geleden. In Jeruzalem op het Pinksterfeest. Maar in jouw leven heeft dat startschot ook geklonken! Het begin van je leven als christen. Misschien ook nog wel weer lastig, want wanneer was dat dan? Wanneer ben je begonnen met je leven als christen? In de Bijbel wordt dat gekoppeld aan je doop. Dat is duidelijk voor wie als volwassene tot geloof gekomen is en zich heeft laten dopen. Als je ouders je als baby hebben laten dopen – volstrekt terecht, want je gaat van jongsaf aan mee in de beweging van Jezus – kun je misschien minder duidelijk aangeven wanneer je dat startschot in jouw leven hebt gehoord. Wanneer ontstond het besef dat God van je houdt? Wanneer wist jij: ik wil Jezus volgen, me door de Geest van Jezus laten leiden? Was het toen je belijdenis deed? Of eerder? Of later? Of misschien heb je dat nog steeds niet zo duidelijk?

En toch zeg ik: er is al tweeduizend jaar een beweging van Jezus in de wereld. Begonnen op het Pinksterfeest. En dat was echt een feest! Het startfeest van de Geest. Een beetje plat gezegd: de toeters en bellen van het startfeest zijn er niet meer op dezelfde manier. Van tijd tot tijd herhaalt de Geest daar wel eens wat van. In de kerkgeschiedenis. Of in je eigen leven. Hemelse momenten van bezieling en aanmoediging. Ervaringen van opwekking en nieuwe doorbraken. En tegelijk zullen veel gelovigen zeggen dat het soms best een taaie tocht is om de finish te halen.

Probeer ermee te beginnen om je leven als christen als een tocht te zien. Niet altijd een gemakkelijke tocht. Er kan van alles gebeuren – ook in je christen-zijn. En er gebeurt ook van alles. Maar tegelijk doe je mee in de beweging van Jezus in deze wereld. Ben je op weg naar de finish, als aan alle onrecht en gebrokenheid, verdriet en strijd een eind is gemaakt. Onderweg geniet je van het mooie wat je ontvangt en ervaart aan liefde, hoop en geloof, aan vrede, vreugde en vrijheid. Neem je elkaar mee en laat je je meenemen. En laat je je aanmoedigen en ondersteunen door de helpers van de organisatie...

**** Jezus heeft de Helper aangekondigd**

Ja, daar heb je ze weer. De helpers van de organisatie. Wie zijn dat? Dat zijn Jezus en de Heilige Geest. Dat is wat Jezus zelf zegt: Ik zal ervoor zorgen dat jullie een andere Helper krijgen, als ik weg ben. Jezus blijft zelf ook Helper, maar dan in de hemel. Die andere Helper die komt met Pinksteren op de aarde: de Heilige Geest.

Ik moet er even iets bij uitleggen. In onze vertaling staat dat Jezus zal zorgen voor een andere 'Pleitbezorger'. In de vorige vertaling stond 'Trooster'. In nog weer andere Bijbelvertalingen wordt 'Voorspraak' genoemd. Of 'Gids-en-helper'. Of soms wordt het Griekse woord onvertaald gelaten: Jezus zal zorgen voor een andere 'Parakleet'. Het is een term die niet gemakkelijk te vertalen is, omdat er verschillende dingen in meeklinken. Ik hou het op de meest neutrale term 'Helper'. Jezus belooft een andere Helper naar de aarde te sturen als Hij naar de hemel is gegaan. Hij was eerst zelf de Helper: Hij was de coach, de gids, de mentor, de begeleider, de beschermer, de leraar, de supervisor, de wegwijzer. Allemaal woorden die iets aangeven van wat deze Helper, Jezus, deed. Hij deed het door zijn onderwijs. Door zijn voorbeeld. Door zijn wondertekenen, waarmee Hij heel concreet en zichtbaar liet zien wat Gods koningschap inhoudt. Hij was Helper door zijn antwoorden. Door zijn kritische vragen aan de mensen. Ook door de reflectievragen die Hij zijn leerlingen stelde. Hij was Helper door te vertellen wat er zou komen. Wat de leerlingen zouden kunnen verwachten. Door te vertellen waar het op zou uitlopen. Hoe het eindfeest eruit zou zien.

Het is gaaf en verrijkend om naar Jezus te luisteren. In de afgelopen weken hebben we al een paar keer geluisterd naar wat Hij over de Heilige Geest vertelt. Vandaag, op het Pinksterfeest, horen we hoe Hij de Heilige Geest als Helper presenteert. Een andere Helper, zegt Jezus. Jezus was zelf altijd die Helper. Maar dat was maar voor een korte tijd. En ook voor een beperkte regio. Hij blijft de Helper voor zijn volgelingen. Maar dan in hemel. Daar is ook het nodige over te vertellen. Hij zorgt er ook voor dat wij op aarde een andere Helper krijgen: de Heilige Geest, Die niet in een beperkte regio werkt, maar bij iedere christen is, wereldwijd. Die niet voor een korte tijd actief is, maar al eeuwen door gaat met zijn werk. En die altijd bij ons blijft. Daarom zegt Jezus ook: het is in jullie voordeel dat Ik naar de Vader ga. Want dan kan die Helper komen Als Jezus de Heilige Geest zo aankondigt als de Helper, dan is het goed om zo naar de Heilige Geest te kijken. Als jou een mentor wordt toegewezen, of een gids, of een therapeut, dan kijk je met die bril naar die persoon. Dan maak je van hem of haar gebruik in zijn of haar professionaliteit. Dan probeer je die oefeningen te doen en die adviezen in praktijk te brengen.

Zo is de Heilige Geest jou als Helper toegewezen. Sterker nog: Hij is als goddelijke Helper op jou neergedaald. Wat Jezus belooft, doet Hij ook. Met het Pinksterfeest. En bij iedereen die zich laat dopen. Over de Heilige Geest is heel veel te vertellen en te ontdekken. Vandaag presenteer ik Hem – zoals Jezus hem aankondigt als onze goddelijke Helper.

**** zijn goddelijke hulp is gericht op de levende waarheid van Jezus**

Helpen waarmee?? Dat is wel een nuttige vraag, vind je niet? Dat je een beetje idee hebt waarin de Heilige Geest je bijstaat en ondersteunt. Zodat je ook zijn hulp kunt inroepen als dat nodig is. En je door Hem laten helpen en coachen. Waar helpt Hij bij?

Mag ik vragen: waarin zou jij hulp kunnen gebruiken? En dan specifiek hulp van de Heilige Geest? Misschien heb je daar wel ideeën over. Dat de Heilige Geest je over je depressiviteit heen helpt. Of door je verdriet. Dat de Heilige Geest het conflict oplost waarin je verzeilt bent geraakt. In je familie. Of op je werk. Dat de Heilige Geest de ander verandert die geen enkele zelfreflectie laat zien en maar doorgaat in zijn of haar eigen spoor. Dat de Heilige Geest je kinderen of je vrienden aanraakt en tot geloof in Jezus brengt. Dat de Heilige Geest je inzicht geeft in wat er in de wereld aan de hand is, wat je van allerlei ontwikkelingen moet vinden. Dat de Heilige Geest je helpt om te breken met je zondige gedachten of je slechte gewoonten. Dat we hulp krijgen om kerk te zijn en te blijven ook in deze omgeving waar zo weinig mensen Jezus lijken te volgen. Noem maar op.

Al die vragen en moeiten tekenen het leven van een christen. Daarin mag je hulp van de Geest verwachten en inroepen. Tegelijk heeft de coaching van de Heilige Geest een duidelijke richting. Jezus vertelt daarover.

Dan begin ik even bij de leerlingen die toen bij Jezus waren. De leerlingen, die zijn apostelen zouden worden. Hij zegt: de Heilige Geest is er vooral om mijn werk verder te brengen. Hij zal jullie helpen om je te herinneren wat ik gezegd heb en je leren inzien wat dat betekent. De Heilige Geest zal de wereld ervan overtuigen dat Ik echt de Messias ben en dat mensen gered worden van de dood als ze in Mij geloven. De Heilige Geest zal jullie helpen om mijn geboden in praktijk te brengen. En daarmee bedoelt Jezus in de eerste plaats op zijn gebod om elkaar lief te hebben, zoals Hij ons heeft liefgehad.

De eerste gerichte hulp van de Heilige Geest is voor de apostelen die na het vertrek van Jezus zijn werk en zijn onderwijs moesten leren begrijpen, vastleggen, uitwerken en doorvertellen. Zodat mensen Jezus zouden leren kennen, Hem zouden geloven en zich op Hem zouden richten. Daar hadden ze goddelijke hulp bij. En ik geloof dat we daarom een Bijbel hebben gekregen, waarin niet alleen het onderwijs van Jezus is opgeschreven, maar waarin in allerlei brieven het christen-zijn ook wordt uitgewerkt. Door de goddelijke hulp van de Heilige Geest is er een kerk ontstaan die wereldwijd is geworden en al tweeduizend jaar niets aan vitaliteit heeft ingeboet. Een kerk, die ondanks alle menselijkheid, eenzijdigheid en fouten, toch door de Geest geleid wordt om Jezus te aanbidden en groot te maken.

Zo krijg je zicht op het werk van de Heilige Geest. Hij was niet alleen de Helper van de apostelen. Jezus zei immers dat die Helper altijd bij zijn leerlingen zou blijven. Ook vandaag. Met diezelfde focus: dat de levende waarheid over Jezus bekend wordt gemaakt. Ook aan volgende generaties en andere volken. En dat ook jij de waarheid over Jezus steeds weer en steeds meer ontdekt. Het gaat de Heilige Geest erom, dat jij belemmeringen, misleidingen, filters en verkeerde verhalen bij jezelf ontmaskert en ze inruilt voor toewijding aan Jezus Christus en je inzet voor zijn programma van redding en liefde. Dat jij het volhoudt om te geloven en ook geniet van liefde en genade, van verbondenheid en hoop. Dat Jezus zelf in ons, onder ons en door ons aanwezig is.

De Heilige Geest als goddelijke Helper. De pleitbezorger van Christus op aarde. De coach van christenen. De trooster als de weg in de beweging van Jezus je niet gemakkelijk valt. Om je hoofd, je hart en je handen op Jezus gericht te houden. En zijn wijsheid, liefde en kracht te ontvangen. Het leven te leren leven onder zijn koningschap.

** een inspirerende en open beweging naar Christus

Op zondagmorgen de 50^e dag na Pasen klonk om negen uur 's morgens het startschot van het tijdperk van de Heilige Geest. Het was een feest: de Heilige Geest werd over hen uitgestort. Een bruisende waterval met hemelse beeld- en geluidseffecten.

'Ik zal een andere Helper regelen. Om altijd bij je te zijn.' Zo kondigde Jezus de komst van de Heilige Geest van tevoren aan. Dat is wat er gebeurde met Pinksteren: wij leven in het tijdperk van de Heilige Geest. En mogen rekenen op de hulp en begeleiding van de Heilige Geest, die ons in de eerste plaats verbindt aan Christus. Dat jij in Hem komt en Hij in jou.

Heb je hier iets aan? Merk je iets van de hulp van de Geest? Heb je het gevoel dat je echt leeft omdat je Jezus kent?

Misschien kan ik je helpen door te schetsen wat je eraan zou kunnen hebben.

In de eerste plaats dat jij steeds meer en steeds weer Jezus leert kennen als de Koning van deze wereld. Dat je bij Hem schuilt, tot Hem vlucht en dichterbij Hem toekomt bij alles wat er in je leven gebeurt. Als je in verwarring bent. Als je angstig bent. Als alles wel een beetje doorsukkelt. Als het goed met je gaat. Of als de weg zwaar is. Laat je helpen door de Heilige Geest die je op Jezus wijst en je in contact brengt met zijn genade. Dan komt er ruimte in je leven. Ruimte om adem te halen. Om het vol te houden. Om je te bevrijden van bindingen die je vasthouden. Dan komt er lef in je leven. Om naar anderen toe te stappen, open naar hun verhaal te luisteren, praktisch hen te helpen. Dan komt er genade in je leven. Om met de ogen van Jezus naar jezelf te kijken. Milder en scherper. Om met de ogen van Jezus naar een ander te kijken. Meer bewogen en wijzer.

Wat heb jij aan de Heilige Geest die je van Jezus als Helper hebt gekregen?

In de tweede plaats brengt het je in beweging. Hij helpt je dat het christelijk geloof geen theorie blijft, maar dat het je ook raakt, dat je iets van God ervaart, dat het je inspireert en motiveert. Dat je leven een reis wordt. Waarin je steeds meer inzicht krijgt, steeds meer wijsheid leert, steeds meer van het goede, het ware en het schone leert genieten als gaven van God. Dat je steeds meer bewondering voor Jezus ontwikkelt, je steeds meer door zijn Geest laat vullen, steeds meer op Jezus gaat lijken in je liefde, gastvrijheid, geduld, trouw, eerlijkheid, blijdschap, balans en rust. En zo op jouw plek in deze wereld een bron van zegen wordt. Een bron van levend water. Een bron van heil.

Het startschot van het tijdperk van de Geest heeft geklonken. We vieren vandaag het feest. Een aanmoedigingsfeest. Om vol te houden. Om te genieten. Om elkaar en andere mee te nemen. Onder coaching van de Heilige Geest. Op weg naar Jezus Christus toe. Elke dag is Hij erbij. Helpend, troostend, beschermend, stimulerend. Tot de laatste dag. Als we de finish bereiken. En je alles van je kunt afschudden. Om te genieten van het leven.

Amen